

TEMELJNE POMANJKLJIVOSTI UČNIH GRADIV

Na podlagi pregleda učnih gradiv, ki nastajajo v projektih unisVET, Munus 2, Biotehnika 2, in Impletum ter izmenjave izkušenj s člani delovnih skupin za učna gradiva v teh projektih ugotovljamo, da so najbolj pogoste in temeljne pomanjkljivosti učnih gradiv naslednje:

- Ni uvodne motivacije in drugih motivacijskih elementov.
- Neustrezna, nedomiselna oz. pomanjkljiva didaktična in metodološka zasnova.
- Preveč navajanja teorije – gradivo ne izhaja iz realnih problemov in premalo povezuje učno snov z reševanjem problemov v realnem življenju; premalo problemskega pristopa.
- Prevladuje deduktivni pristop (od splošnega k posameznemu); premalo je induktivnega pristopa (od primera realne poklicne situacije k splošnim spoznanjem).
- Konvencionalen pristop k modulu – konvencionalno zaporedje učne snovi, nezadostno upoštevanje kompetenc in ciljev (usmerjevalnih in operativnih, formativnih in informativnih); vsebina je podana po znanstveno-logičnemu zaporedju, premalo je učno-ciljnega in kompetenčnega pristopa.
- Ne spodbujajo dijakov k uporabi drugih virov znanja in ustvarjalnemu učenju; gradiva premalo vpletejo dijaka čustveno v učni proces.
- Premalo sistematično podajanje učnih vsebin; nekonsistentnost učnega gradiva kot celote.
- Nedosledna uporaba različnih strokovnih terminov.
- Pojavljajo se tudi strokovni lapsusi (kljub recenziji).
- Premalo zanimivo in privlačno oblikovanje, neestetški izgled gradiva, nefunkcionalno z didaktičnega vidika.
- Odločitev avtorja pred zasnovo koncepta oblikovanja – ali je to gradiva izključno »za ekran« ali za tiskanje (Kaj pa oboje?!)
- Pravopisne, slovnične in tipkarske napake (kljub lektorskemu pregledu).
- Slogovne, jezikovne in izrazoslovne pomanjkljivosti – predolge povedi, neizpiljen jezik, preveč zgoščeno besedilo ipd. (kljub lektorskemu pregledu).

V diskusiji so se oblikovala tudi naslednja stališča:

Prepričani smo, da so avtorji strokovnjaki na svojem vsebinskem področju in tudi pri poučevanju v razredu. Vendar zahteva pisno podajanje učne snovi (»na daljavo«) drugačne pristope, kot če je dijak neposredno (fizično) prisoten. Marsikateri avtor ima premalo »kilometrino« pri ustvarjanju kakovostnega učnega gradiva. Problem je tudi pomanjkanje časa oz. realno dejstvo, da učna gradiva pogosto nastajajo v naglici.

Menimo, da avtorji na teoretični ravni dovolj dobro poznajo temeljne didaktične, metodološke, motivacijske, oblikovne ter druge principe in izhodišča pisanja učnih gradiv. Primanjkuje pa jim izkušenj, praktičnih ponazoritev posameznih izhodišč, primerov dobre in slabe prakse ter konkretnih predlogov za izboljšanja posameznih (ne)kakovostnih učnih gradiv.

Helena Fortič,
članica delovne skupine za učna gradiva v projektu unisVET

Ljubljana, oktober 2010